

Wprowadzenie

Marcin Łysiak

Instytut Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego
marcin.ysiak@avant.edu.pl

Aleksandra Derra jest filozofką i badaczką feministyczną. Pracuje jako adiunkt w Instytucie Filozofii Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Zakładzie Filozofii Współczesnej. Prowadzi także badania w Centre for Gender and Women's Studies w Trinity College w Dublinie jako *research visiting fellow*. Jej głównymi dziedzinami badawczymi są filozofia nauki oraz badania nad nauką i technologią w perspektywie feministycznej. Interesuje się także filozofią języka (opublikowała książkę *Odstłonić tajemnicę znaczenia. Eseje z filozofii języka*, 2011), zjawiskiem cielesności w kulturze oraz podmiotowością w teoriach feministycznych. Jest tłumaczką ważnych prac z zakresu m.in. feministycznej filozofii nauki (Evelyn Fox Keller), teorii feministycznych (Rosi Braidotti) oraz teorii aktora-sieci w filozofii nauki (Bruno Latour).

W bieżącym numerze prezentujemy rozdział książki *Kobiety (w) nauce. Problem płci we współczesnej filozofii nauki i w praktyce badawczej* (Warszawa, 2013). Publikacja ta była recenzowana na łamach *Avantu* (nr 1/2015) przez Ewę Bińczyk, która przy tej okazji podjęła się także pewnej próby podsumowania osiągniętych przez autorkę rezultatów. Książka ta jest krytycznym i szczegółowym przestudiowaniem związków między płcią a uprawianiem nauki. Autorka ujmuje płć nie tylko jako przedmiot badań naukowych, ale także jako istotny czynnik w ich prowadzeniu, zarówno w wymiarze metodologicznym, jak i merytorycznym. Publikowany w tym numerze rozdział przedstawia wszystkie te aspekty relacji płć–nauka poprzez analizę praktyk badawczych i teorii w dziedzinie prymatologii.

Wybrane publikacje (z zakresu filozofii nauki oraz badań nad nauką i technologią):

Czy nauka i technologia nie lubią kobiet? O interwencjach feministycznej filozofii nauki na podstawie przypadków Barbary McClintock i Rosalind Franklin, *Kultura Współczesna*, 2014/1(81): 134-149.

Molekularne poskramianie lęków, czyli o płci konstruowanej genetycznie, *Przełęcz Kulturoznawczy*, 2013/1 (15): 85-99.

Od skromnego świadka do wiedzy usytuowanej. O pożytkach z feministycznych badań nad nauką i technologią. *Etyka*, 2012/45: 119-133.

Why has the Queen of Bees Been the King for so Long? A Few Reflections on the Gender Problem in Science. W: Hajo Greif, Martin Weiss, red. *Ethics, Society, Politics. Proceedings of the 35th International Wittgenstein Symposium*, Berlin, Boston: De Gruyter Ontos, 2013: 531-545.

Obiektywność spleciona z męskością. O języku nauki z perspektywy feministycznej. *Teksty Drugie*, 4/2011: 49-69.

Czy racjonalność może być męska? O języku nauki z perspektywy feministycznej. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*, tom. XXXV, 2/2010: 169-195.

Kobiety jako czynnik przemilczany. Wybrane wątki epistemologiczne powstawania medycznego zjawiska anoreksji. *Przegląd Filozoficzny*, 27 (54) /2010: 27-44.

The Non-dualizing Way of Speaking and the Female Subjectivity Problem, *Constructivist Foundations*, numer specjalny: Non-dualizing Philosophy of Josef Mitterer, red., A. Riegler S. Weber, July 2008: 208-214.

Molekularne poskramianie lęków, czyli o płci konstruowanej genetycznie. *Przegląd Kulturoznawczy*, 1 (15)/2013: 85-99.

Od skromnego świadka do wiedzy usytuowanej. O pożytkach z feministycznych badań nad nauką i technologią. *Etyka*, 45/201: 119-133.

Strona internetowa autorki: <http://www.aleksandra-derra.eu>